

Heydar Aliyev Center

Anhydritové a cementové potěry

Vlastnosti, rozdíly a praktické poznatky

Daniel Šmíd (vývoj, výzkum spol. CEMEX)

Tomáš Brixi (soudní znalec)

ANHYDRIT

Jedná se materiál ze skupiny síranů vápenatých:

- Anhydrit CaSO_4 (tvrdost: 3,0-3,5)
- Sádrovec $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ (tvrdost: 1,6-2,0 např. Alabastr)
- Sádra $\text{CaSO}_4 \cdot 1/2\text{H}_2\text{O}$ (tvrdost: 2,0)
- Vápenec CaCO_3 (tvrdost 3,0)

Pro stavební účely je používán syntetický anhydrit doplněný o přísady.

Zdroj syntetického anhydritu:

- Odsířování tepelných elektráren
- Podružný produkt chemického průmyslu

Francie , Německo

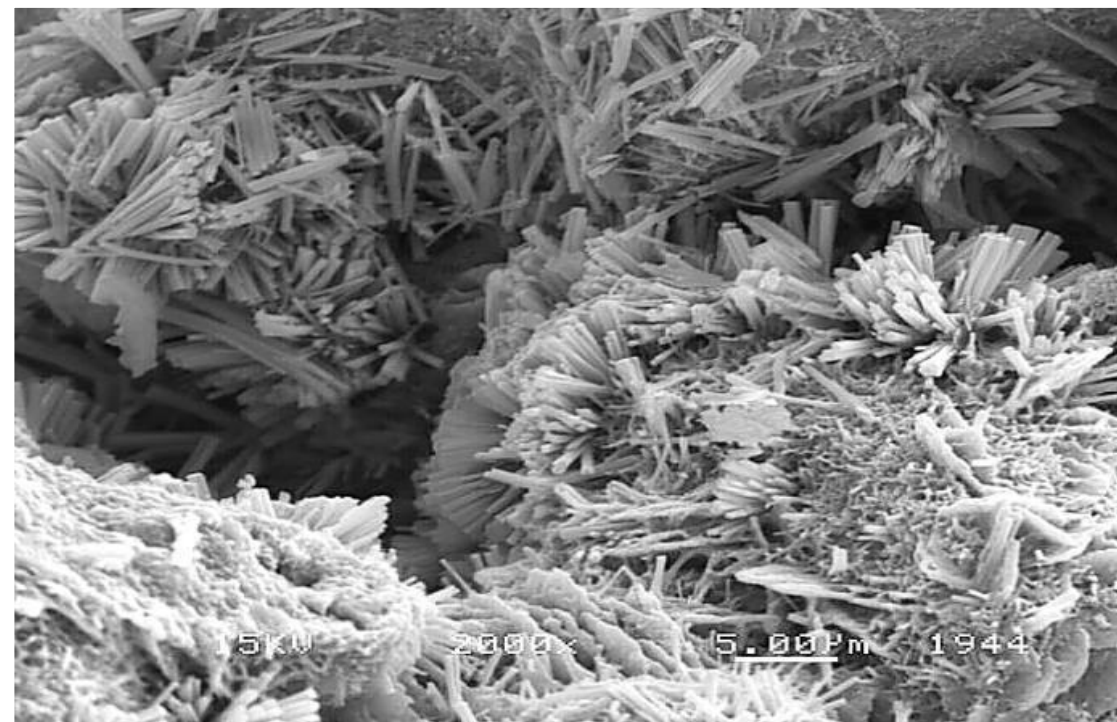
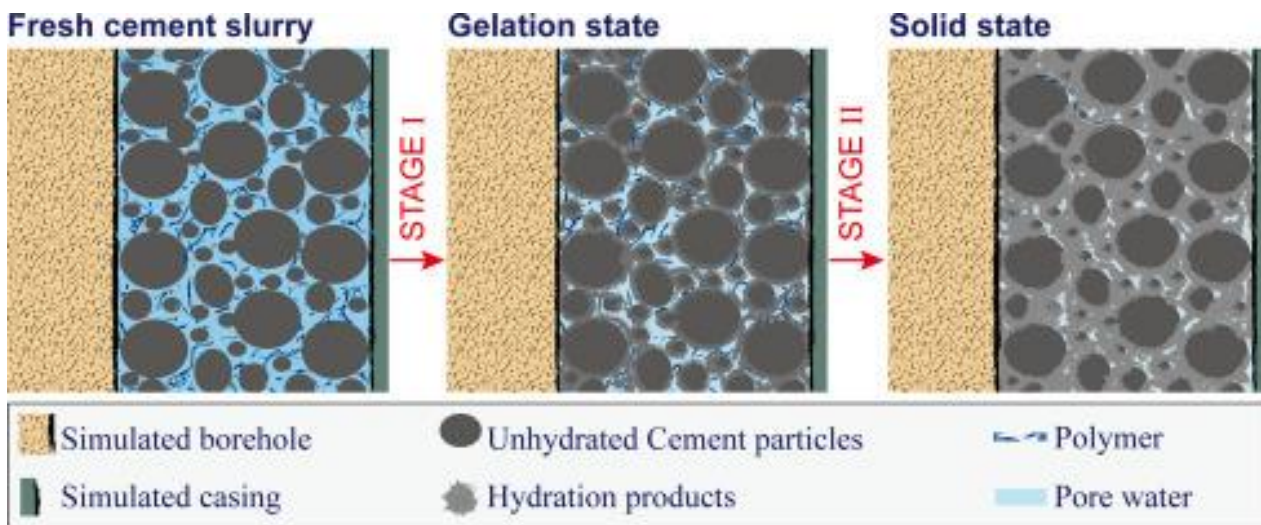
- Tuhne procesem krystalizace
- Anhydrit patří mezi obtížně rozpustné sloučeniny.
- Rozpuštění a akceleraci tvrdnutí zajišťují další příměsi.

Co je to cement

CEMENT

Hydraulické pojivo složené z tzv. slínkových materiálů (cca 20 druhů).

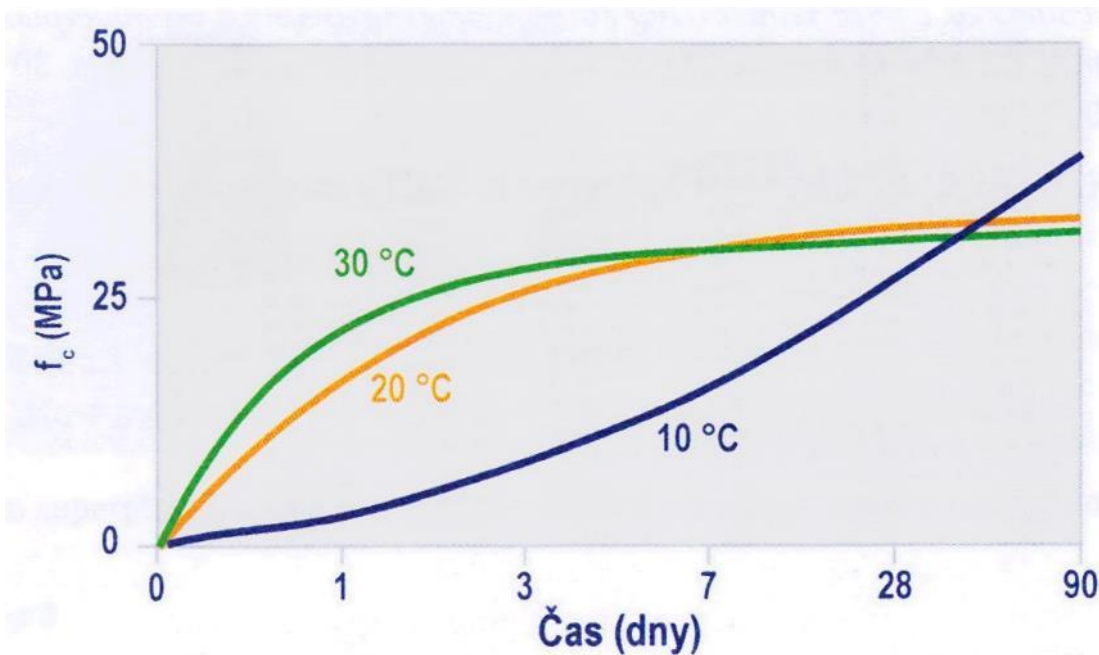
Pevnostní třídy cementu (52,5; 42,5; 32,5), Třídy CEM I, II, III, IV, V,...

Tvrdość cementové pasty dle Mohse cca 6 - 7

Vliv teploty:

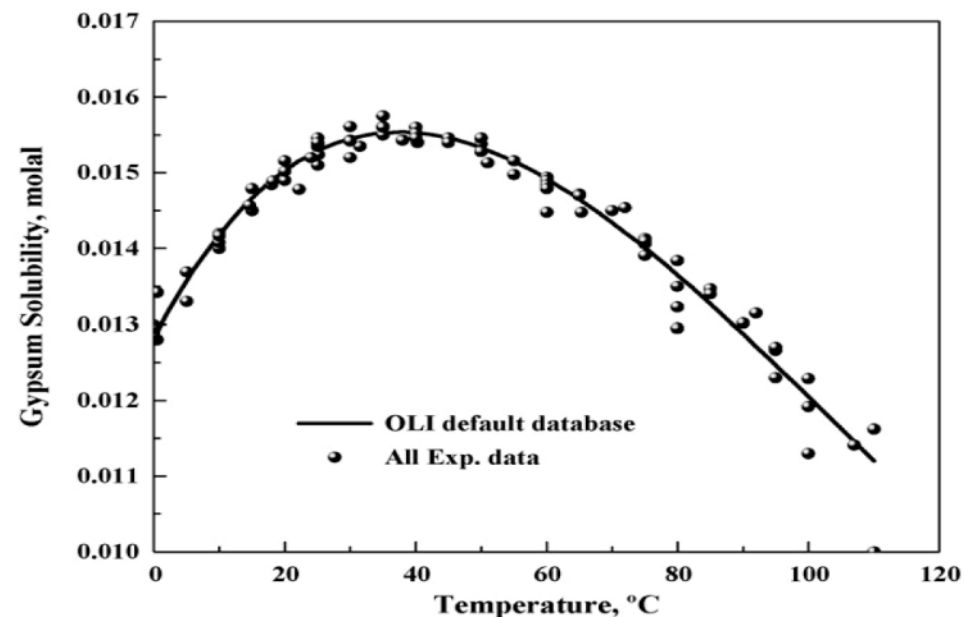
Cement

- Tuhnutí a tvrdnutí je velmi závislé na teplotě

Anhydrit

- Tvrdnutí minimálně závislé na teplotě
- Tvrdnutí závislé primárně na vysychání
- Nad cca 40°C krystalizace neprobíhá

Možnosti úprav vlastností

Cement – přísady upravující vlastnosti:

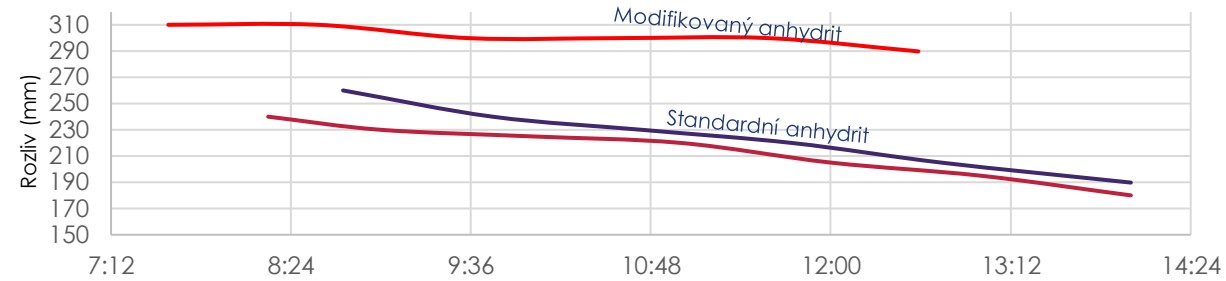
- Superplastifikátor (redukce vody)
- Plastifikátor (ztekucení)
- Zpomalovač (retarder)
- Urychlovač
- Stabilizátor
- Protismršťovací přísada
- Expanzní přísada
- Nemrznoucí přísada
- Interní ochrana (curing)

Anhydrit – přísady upravující vlastnosti:

- Zušlechťující polymery

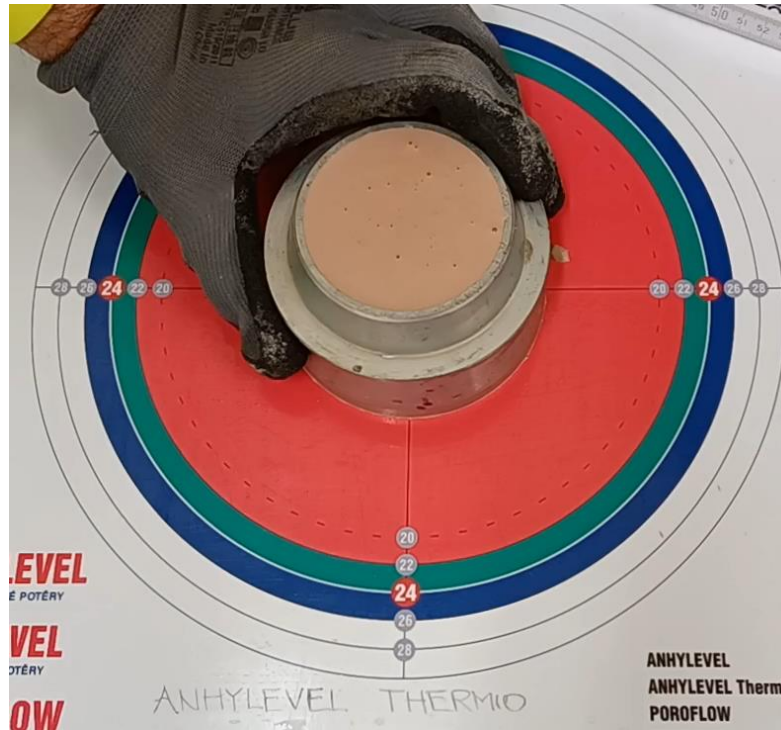
Úprava vlastností potěrů - anhydrit

Anhydrit

Modifikovaný anhydrit

Vysoce modifikovaný anhydrit

Pevnost v tlaku a v ohybu

Cementový potěr

CT-C20-F4
CT-C25-F5
CT-C30-F6

min. 45 mm

Tvrdość cementové pasty:
Mohse 6 – 7

Anhydritový potěr

CA-C20-F4
CA-C25-F5
CA-C30-F6

Tvrdość anhydritové pasty:
Mohse 3 - 4

Anhydritový potěr modifikovaný

CA-C35-F6
CA-C40-F8-B1,5

20 mm

4.8.3 Požadavky na pevnost v tahu povrchových vrstev podkladu musí být stanoveny v návrhu podlahy podle typu nášlapné vrstvy a intenzity vnějšího zatížení.

POZNÁMKA 1 Například německý spolek BEB *Bundesverband Estrich und Belag e.V.* ve svém dokumentu *Oberflächenzug- und Haftzugfestigkeit von Fußböden – Allgemeines, Prüfung, Einflüsse, Beurteilung* doporučuje následující hodnoty:

Pevnost v tahu povrchových vrstev potěrů

- a) pod keramický a kamenný obklad
 - nepojížděné povrchy 0,5 MPa
 - pojížděné povrchy 1,0 MPa
- b) pod textilní krytiny 0,5 MPa
 - v kancelářích 0,8 MPa
- c) pod plastové krytiny
 - nepojížděné povrchy 0,8 MPa
 - v kancelářích 1,0 MPa
- d) pod polymerní vrstvy
 - nepojížděné povrchy 1,0 MPa
 - pojížděné povrchy 1,5 MPa
- e) pod parkety 1,0 MPa
- f) pod dřevěnou dlažbu 1,2 MPa

Pevnost v tahu povrchových vrstev betonu

- a) pod přikotvený cementový potěr
 - nepojížděný 1,5 MPa
 - pojížděný 1,5 MPa
- b) pod magnisitové potěry 0,8 MPa
- c) pod polymerní vrstvy
 - nepojížděné 1,0 MPa
 - pojížděné 1,5 MPa

Soudržnost kotvených potěrů s podkladem

- a) uvnitř budov, bez teplotního namáhání, po dosažení rovnovážné vlhkosti
 - nepojížděné 0,5 MPa
 - pojížděné 0,8 MPa
- b) v exteriéru, po vyschnutí 1,0 MPa

Pevnostní třídu potěru volit také podle typu krytiny

Anhydrit vs cement

Modifikovaný anhydritový potěr

Pevnost povrchových vrstev - ošetřování

Cement – zamezit vysychání po dobu min. 7 dnů
(ideální povrchová parafínová vrstva)

Anhydrit – zamezit vysychání v prvních 48 hod
(nelze použít žádnou povrchovou ochranu)

Pevnost povrchových vrstev

Cement:

- ochrana musí být funkční
- nechat co nejdelší dobu

Povrchový šlem

Anhydrit:

Běžný projev povrchového sintru

Anhydrit:

- Povrchový šlem-sintr odstranit, jakmile je to možné (co nejdříve)
- Měkké povrchové vrstvy (způsobené zpracováním) je nutné odstranit

Nadměrná vrstva sintru v důsledku zpracování

Povrchový šlem

cement:

Nerovnosti povrchu v kombinaci se sintrem

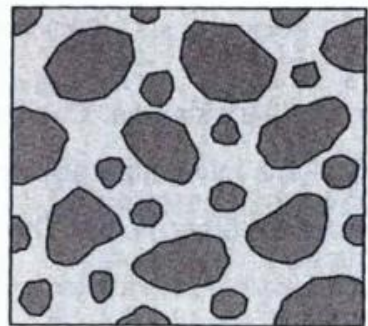
Dávkování vody = použitá konzistence

CEMENT:

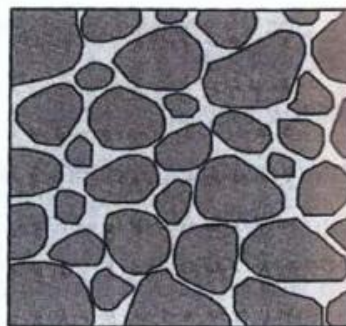
Se zvyšující se dávkou vody klesá pevnost

- dojde ke zvýšení množství pórů po vyschnutí
- sníží se hustota tmelu a provázanost hydratačních produktů
- Narůstá hodnota smrštění při vysychání

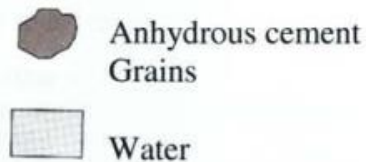
Nižší dávka vody zlepšuje pevnost, ale zhoršuje zpracovatelnost

w/c = 0.65

w/c = 0.25

ANHYDRIT:

Zvyšující dávka vody nemá vliv na pevnost

- dojde k segregaci a vyloučení vody na povrchu (vrstva šlemu)
- na krystalizaci nemá vliv

Nižší dávka vody snižuje intenzitu krystalizace

- Začne vznikat smrštění
- Sníží se pevnost

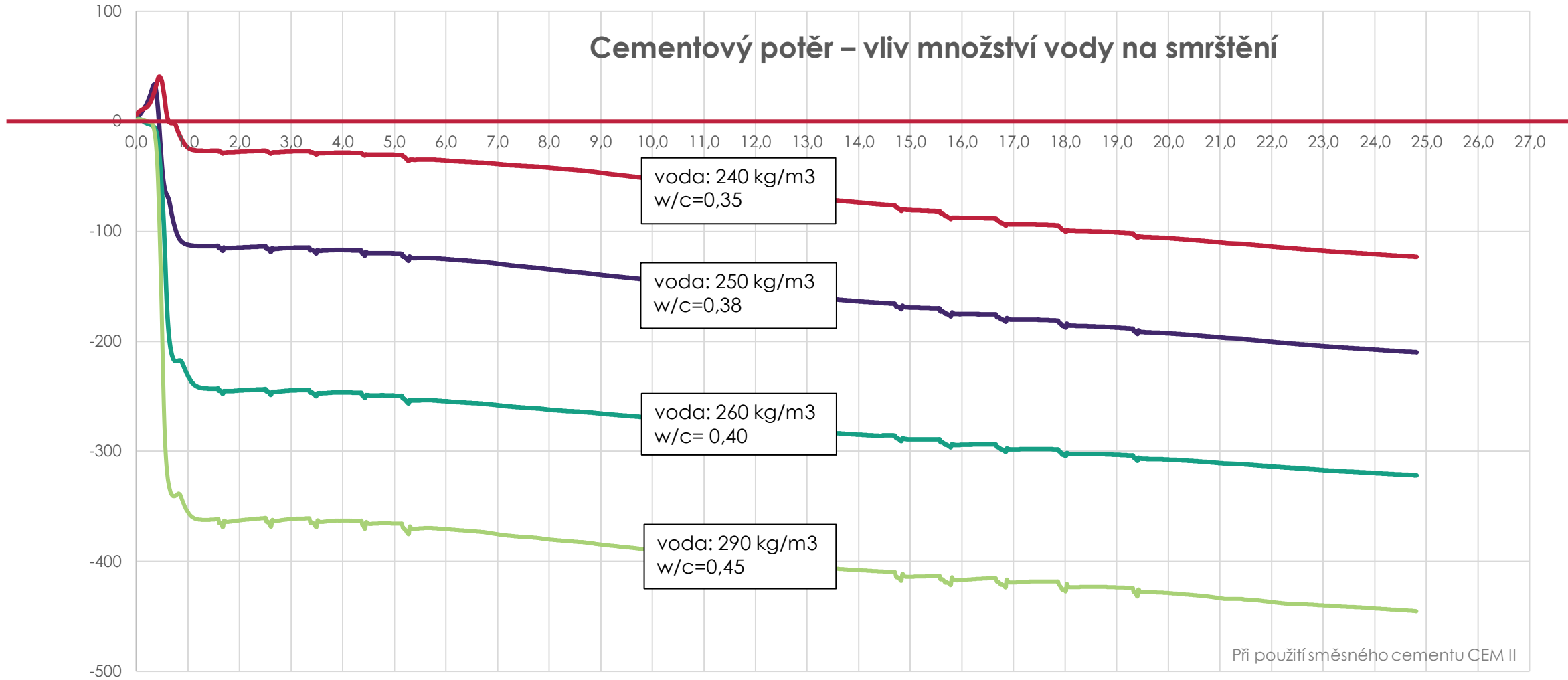

Smršťovací praskliny cementového potěru

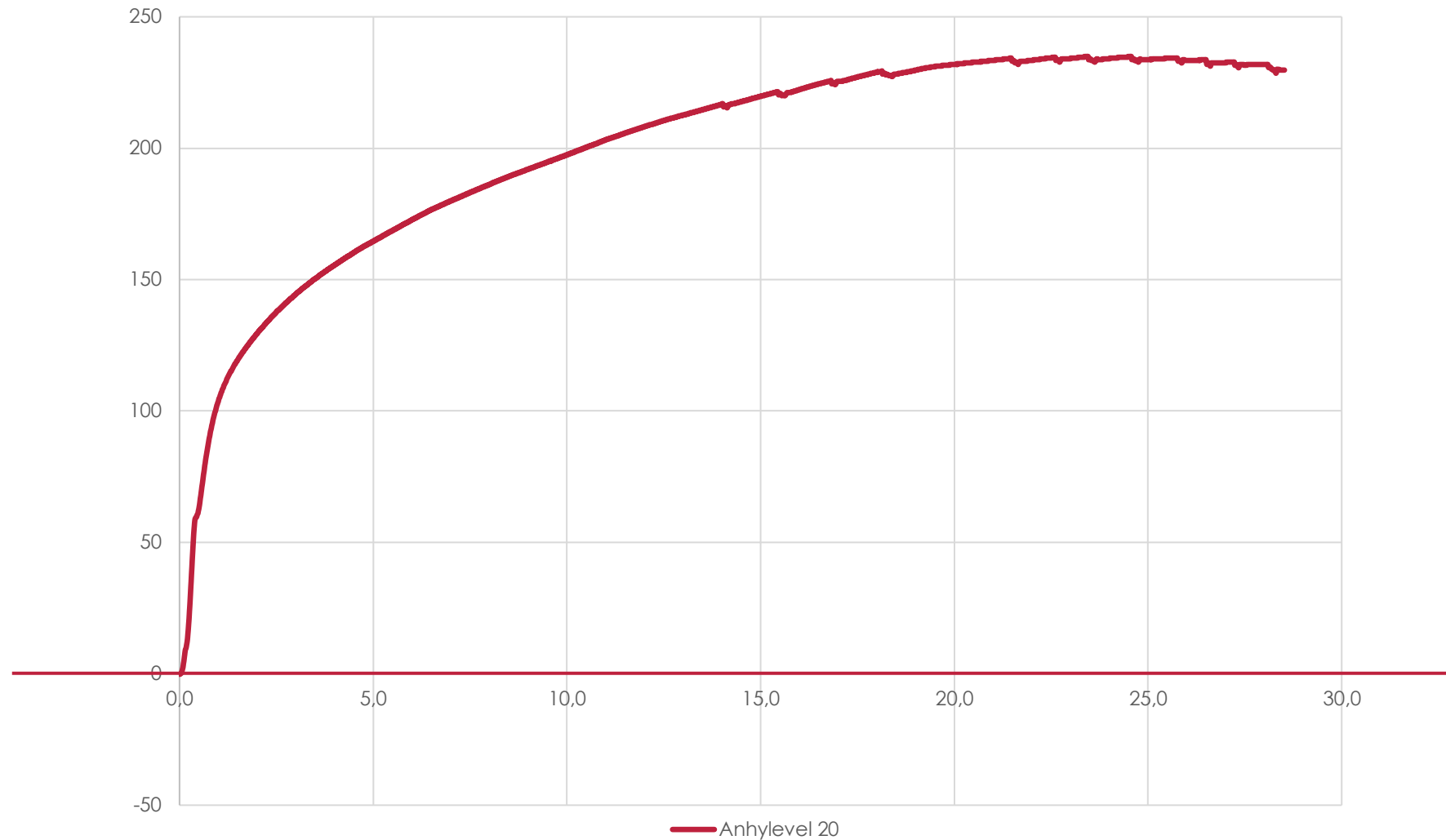
Nadměrné množství vody v anhydritu

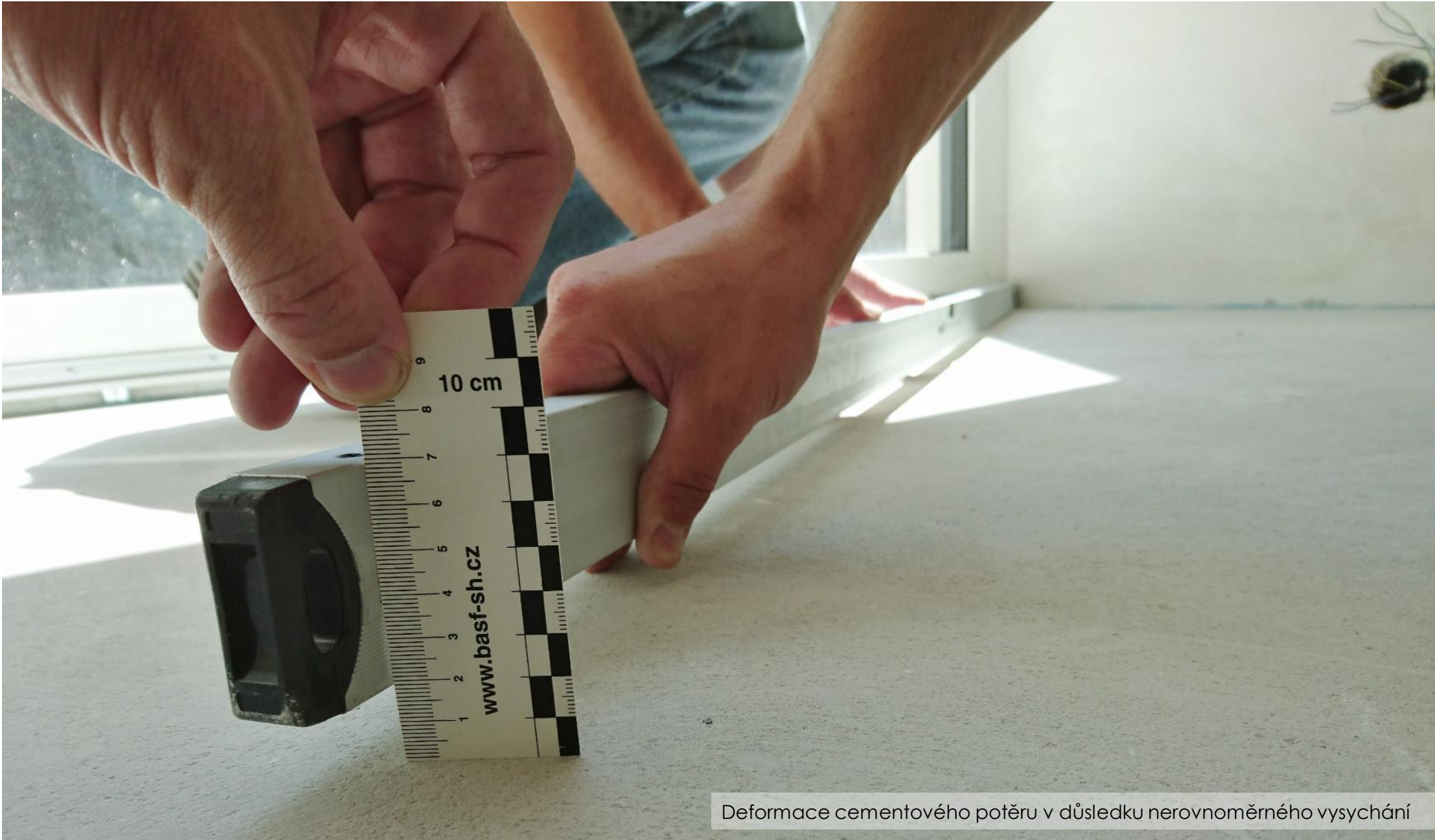
Anhydrit x cement - Smrštění (objemové změny)

Anhydrit x cement - Smrštění (objemové změny)

Anhydritový potěr - smrštění/expanze

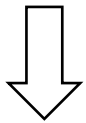
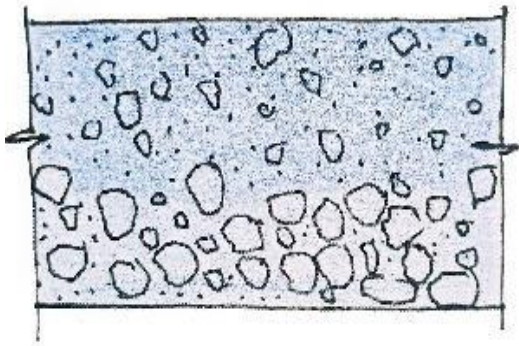

Deformace cementového potěru v důsledku nerovnoměrného vysychání

Anhydrit x cement - smrštění (objemové změny)

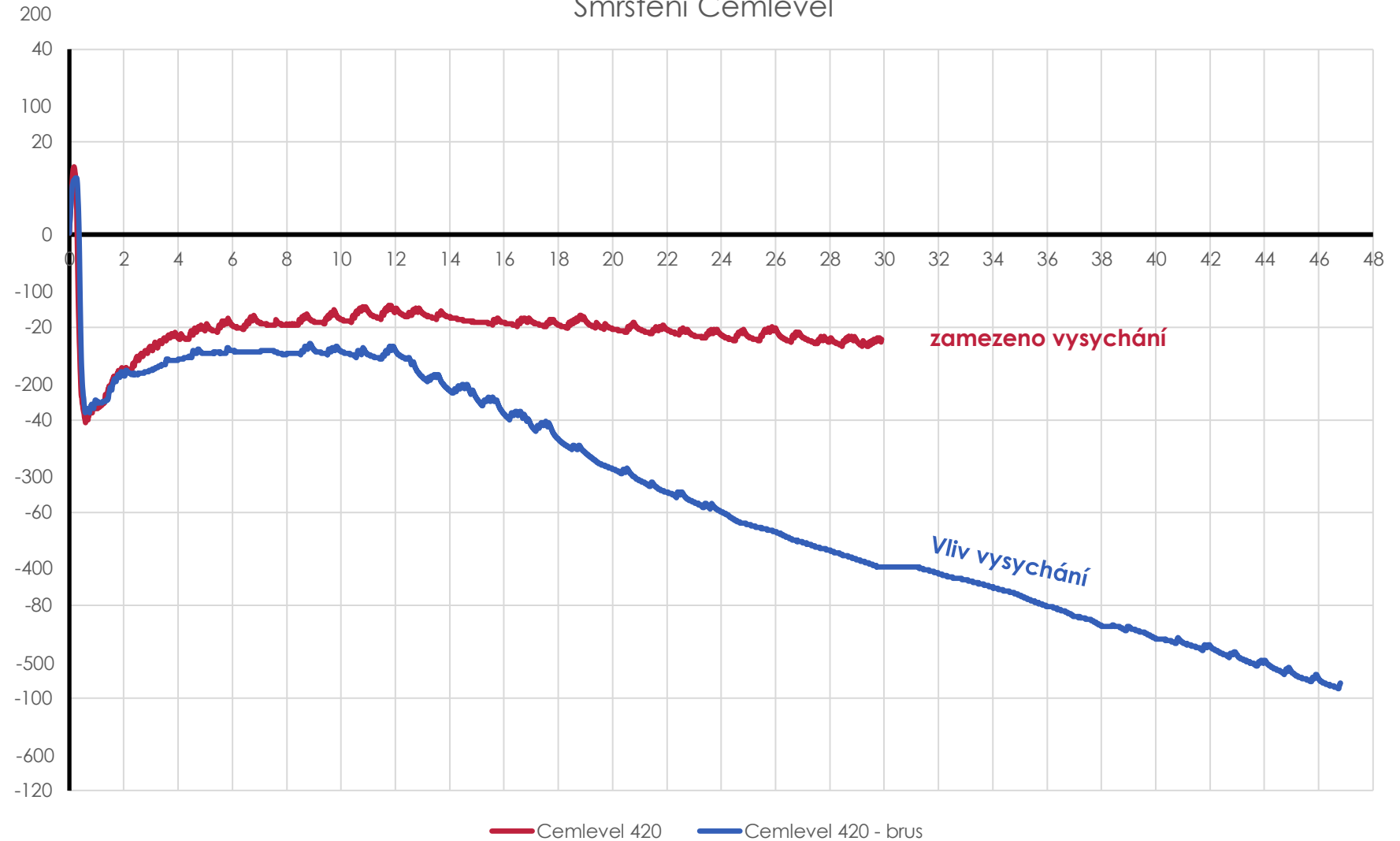
Jemné částice a větší objem vody v povrchové části

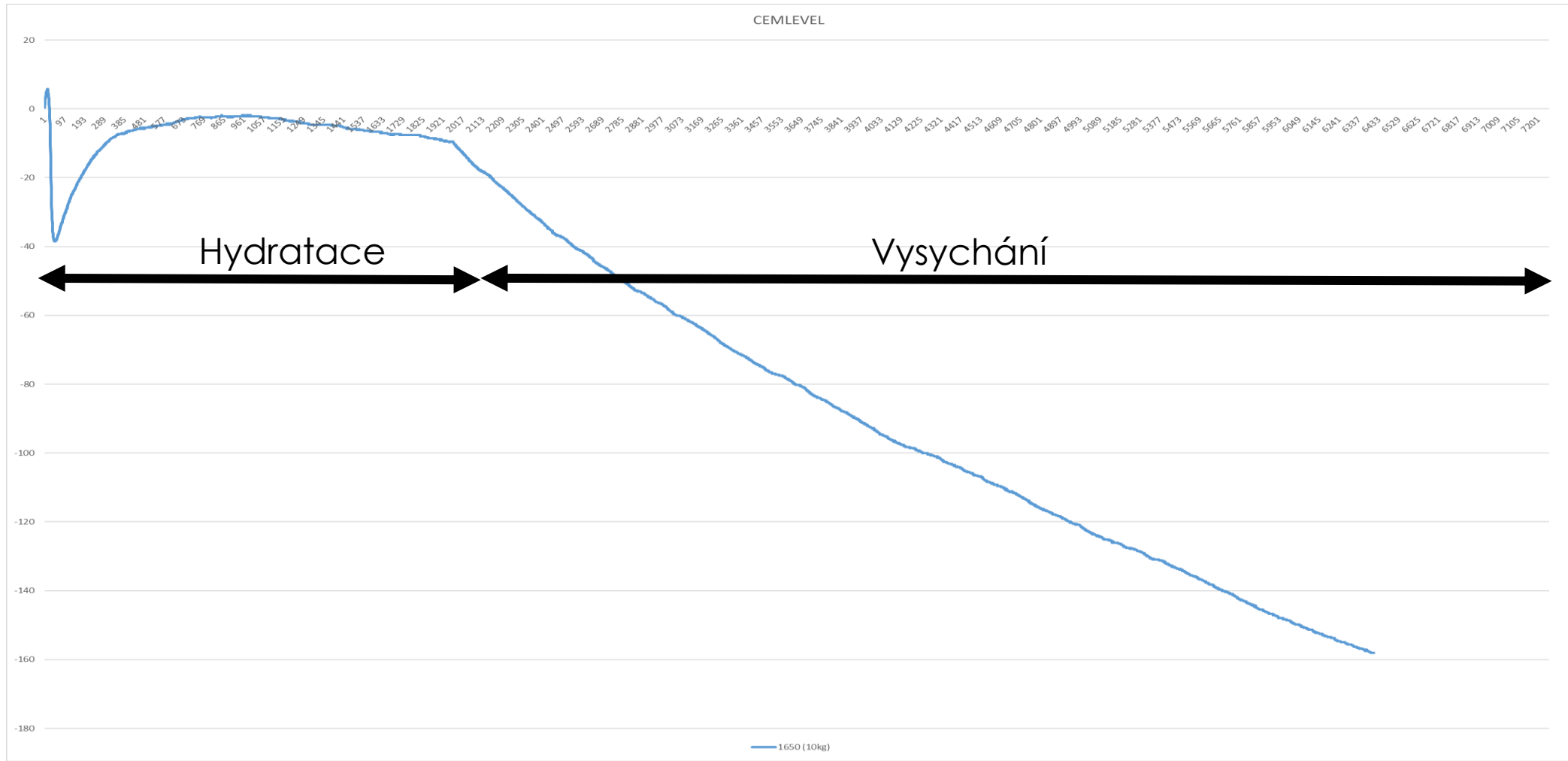
Největší smrštění v oblasti jemných částic a v místě s největší ztrátou vlhkosti

Smrštění Cemlevel

smrštění cementového potěru

Ukázka curlingu (miskovité deformace cementových potěrů)

Praskliny vzniklé v důsledku smrštění a curlingu

Nejčastější příčiny smrštění:

1) Rychlá ztráta vlhkosti

Cement:

- prudký nárůst smrštění – kroucení, praskliny

Nutno zajistit pomalé vysychání až do chvíle dosažení cca 4,0% zbytkové vlhkosti.

Anhydrit

- prudký nárůst smrštění - praskliny

Nutno zamezit vysychání během prvních 48 hodin.

Video: průvan na stavbě

Nejčastější příčiny smrštění:

2) Prudký nárůst pevnosti vlivem zvýšené teploty

Velkoplošné zasklení bez UV filtru (pokovení)

Cement:

- prudký nárůst pevnosti –smrštění, praskliny
- Nárůst teploty o 10°C hydrataci urychlí 2-násobně
- Nárůst teploty o 40°C hydrataci urychlí 7-násobně

Anhydrit

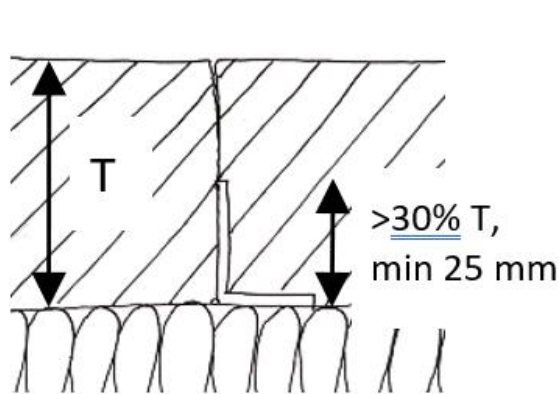
- zpomalení tvrdnutí – nemá vliv na smrštění
- Nad 42°C přestává anhydrit krystalizovat a tvrdnout

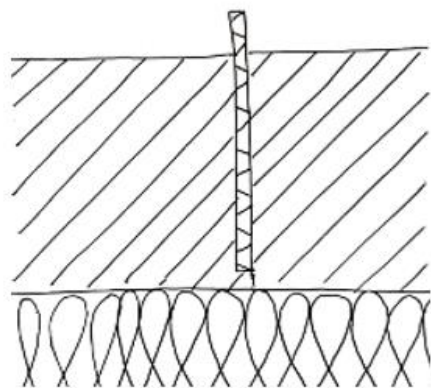
Sálavé teplo střešní nezateplené konstrukce

Smrštění x teplotní roztažnost, vliv stavby a provozu

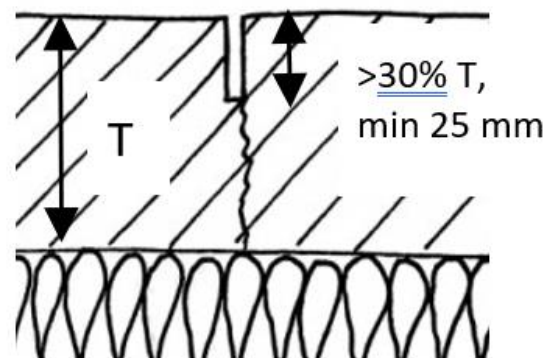
Smršťovací spáry se provádí v návaznosti k chování použitého materiálu - smrštění

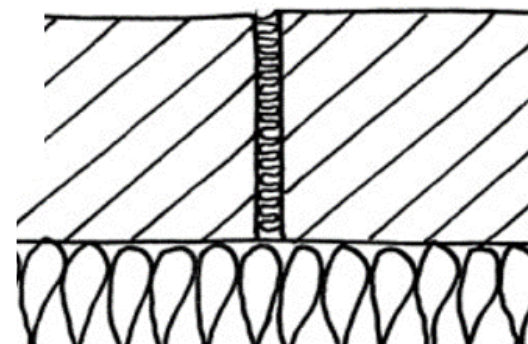
Smršťovací spára
(použití L profilu)

Smršťovací spára
(použití kartonu)

Smršťovací spára
(řezaná)

Dilatační spára

Dilatace jsou prováděny v návaznosti na:

- Zatížení podlahy
- Vlastnostem podkladní vrstvy
- Teplotním zatížením podlahy
- Vlastnostem konstrukčního systému stavby
- Požadavkům akustiky

Anhydrit x cement – teplotní roztažnost -dilatace

Prostor jenž nevyžaduje smršťovací spáru, ale spáru dilatační (vliv oslunění)

Následek absence dilatace teplotně zatěžované podlahy

Bezpečné provedení

Anhydritová podlaha s rozptýlenou výztuží (950 m²)

Modifikovaný cementový potěr (200 m²)

Bezsparé provedení

Bezspará cementová podlaha s rozptýlenou výztuží

Cementový potěr s vlákny
Mapei Mapefibre 42
(3 kg/m³)

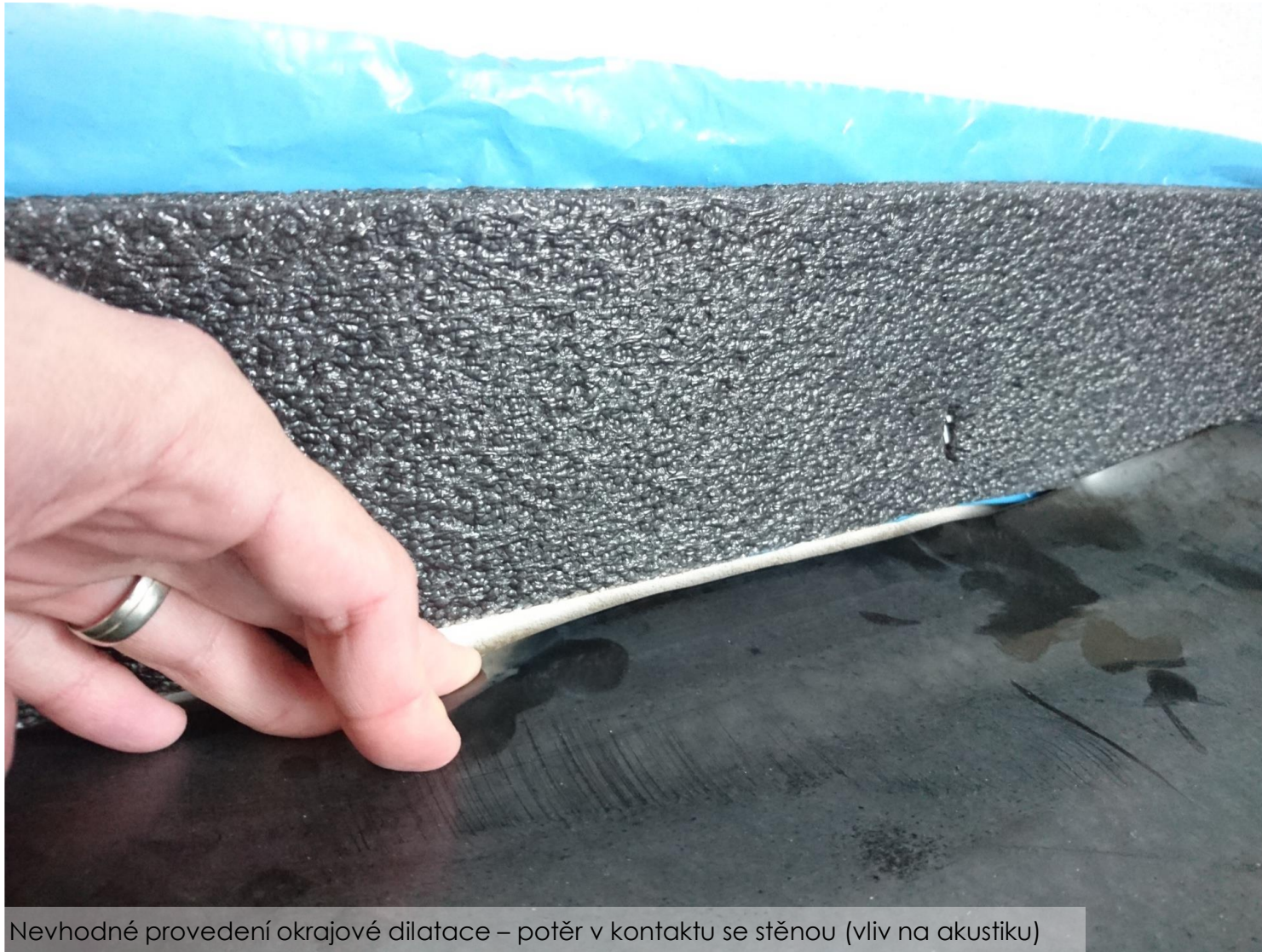
Teplotní roztažnost

Teplotní roztažnost podlahy

Kritické místo – pozitivní roh

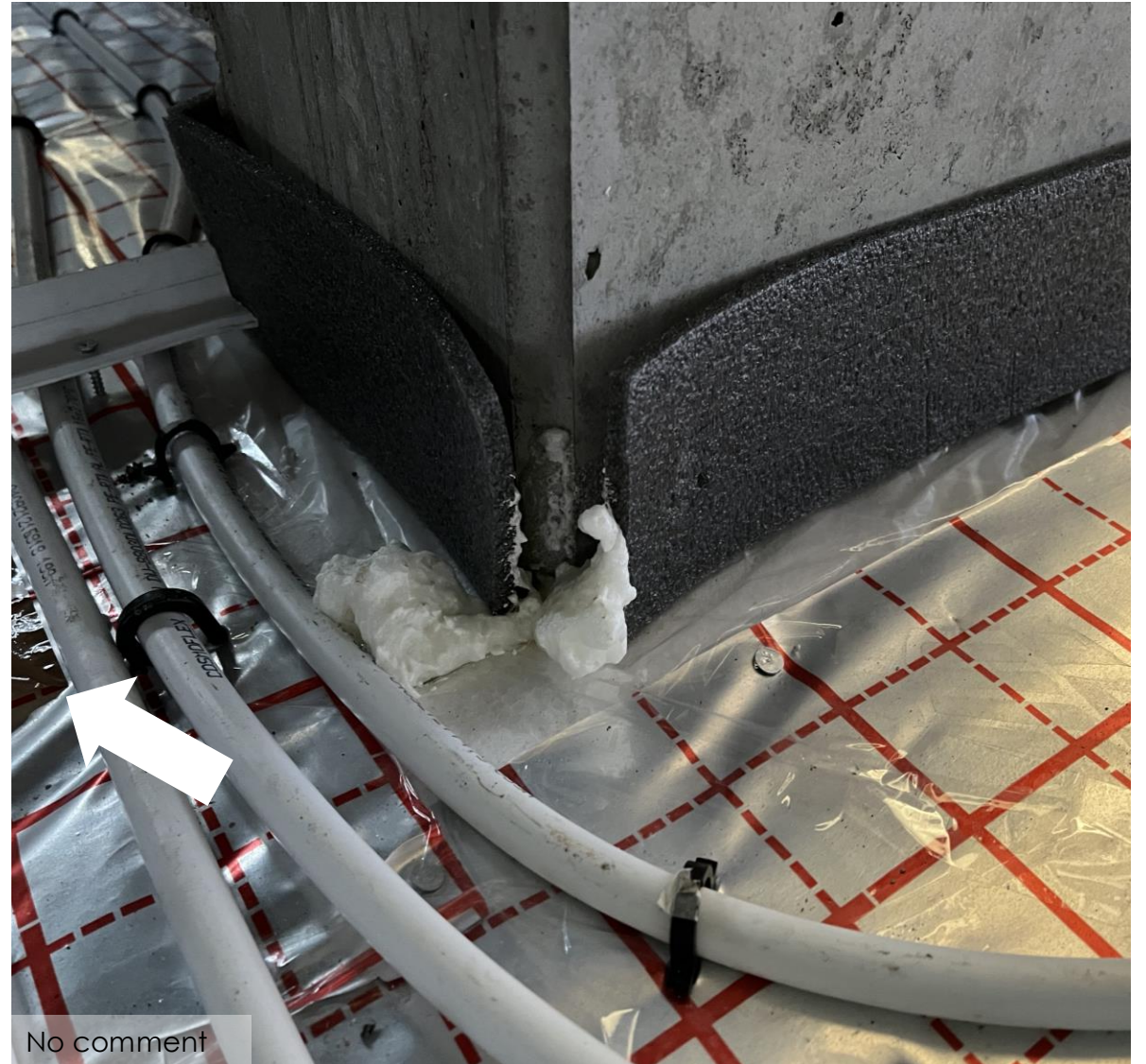
Teplotní roztažnost

Teplotní roztažnost

No comment

No comment

Důležité:

- 1) Včasnost řezu
- 2) Hloubka řezu
- 3) Vzdálenost konce řezu

Zde je vhodné znát předem typ podlahové krytiny

- max. zbytková vlhkost v potěru
- možnosti intenzity sušení v konkrétním období nebo prostoru
- požadovaný termín její pokládky !

Tabulka 8 – Nejvyšší dovolená vlhkost cementového potěru nebo potěru na bázi síranu vápenatého v hmotnostních % v době pokládky nášlapné vrstvy

Nášlapná vrstva	Cementový potěr	Potěr na bázi síranu vápenatého
Kamenná nebo keramická dlažba	5,0 %	0,5 %
Lité podlahoviny na bázi cementu	5,0 %	Nelze provádět
Syntetické lité podlahoviny	4,0 %	0,5 %
Paropustná textilie	5,0 %	1,0 %
PVC, linoleum, guma, korek	3,5 %	0,5 %
Dřevěné podlahy, parkety, laminátové podlahoviny	2,5 %	0,5 %

Vlhkost v podkladu

Vady a poruchy v důsledky nadměrné vlhkosti podkladu

Intenzivní vysušování

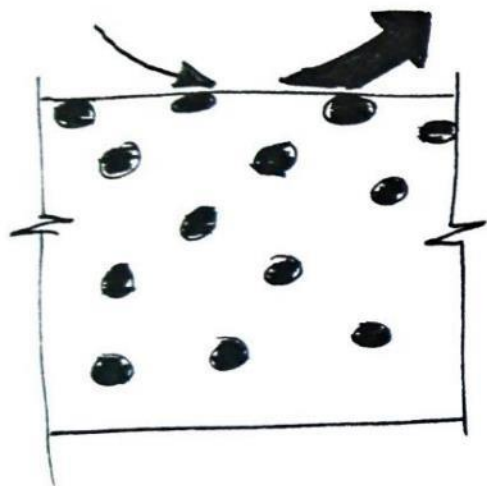
- jak
- kdy
- opatření

Je nutno si uvědomit, že vysychání je proces odpařování vlhkosti z povrchu konstrukce do okolního vzduchu.

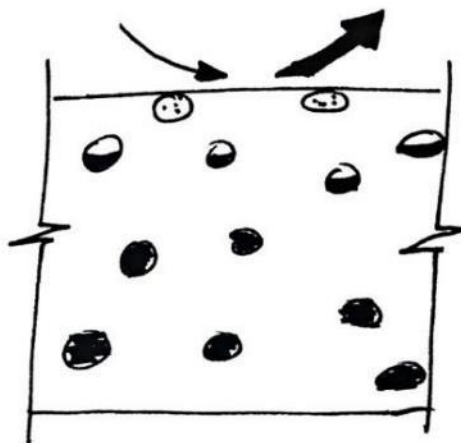
Rychlost vysychání tedy závisí na rychlosti a objemu vody transportované z nitra konstrukce k povrchu a následném odpaření – předání vlhkosti do okolního vzduchu.

1 fáze:
úvodní rychlé vysychání

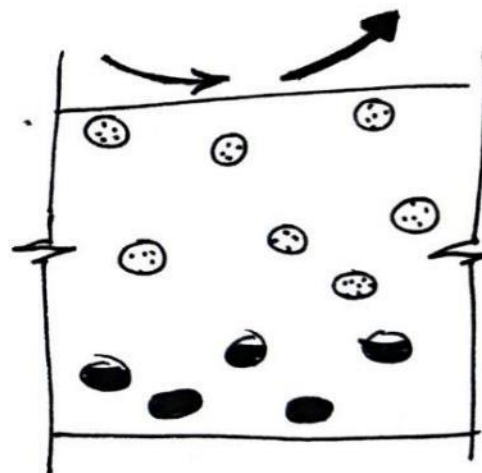

1. Velmi rychlý pokles vlhkosti konstrukce

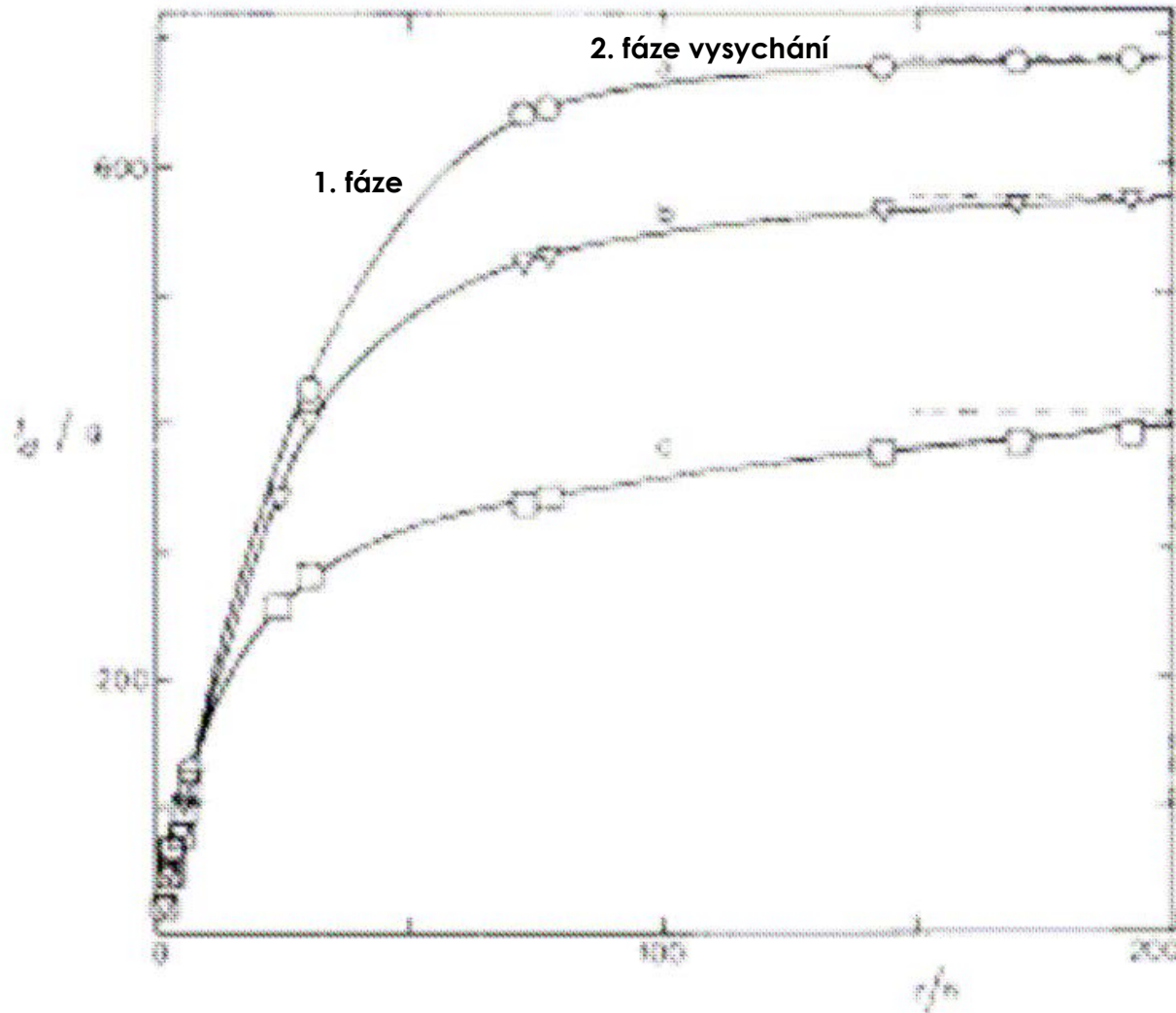
2 fáze:
Výrazné pomalení vysychání

2. Kapalný obsah pórů je vyčerpán a nahrazen převážně párou

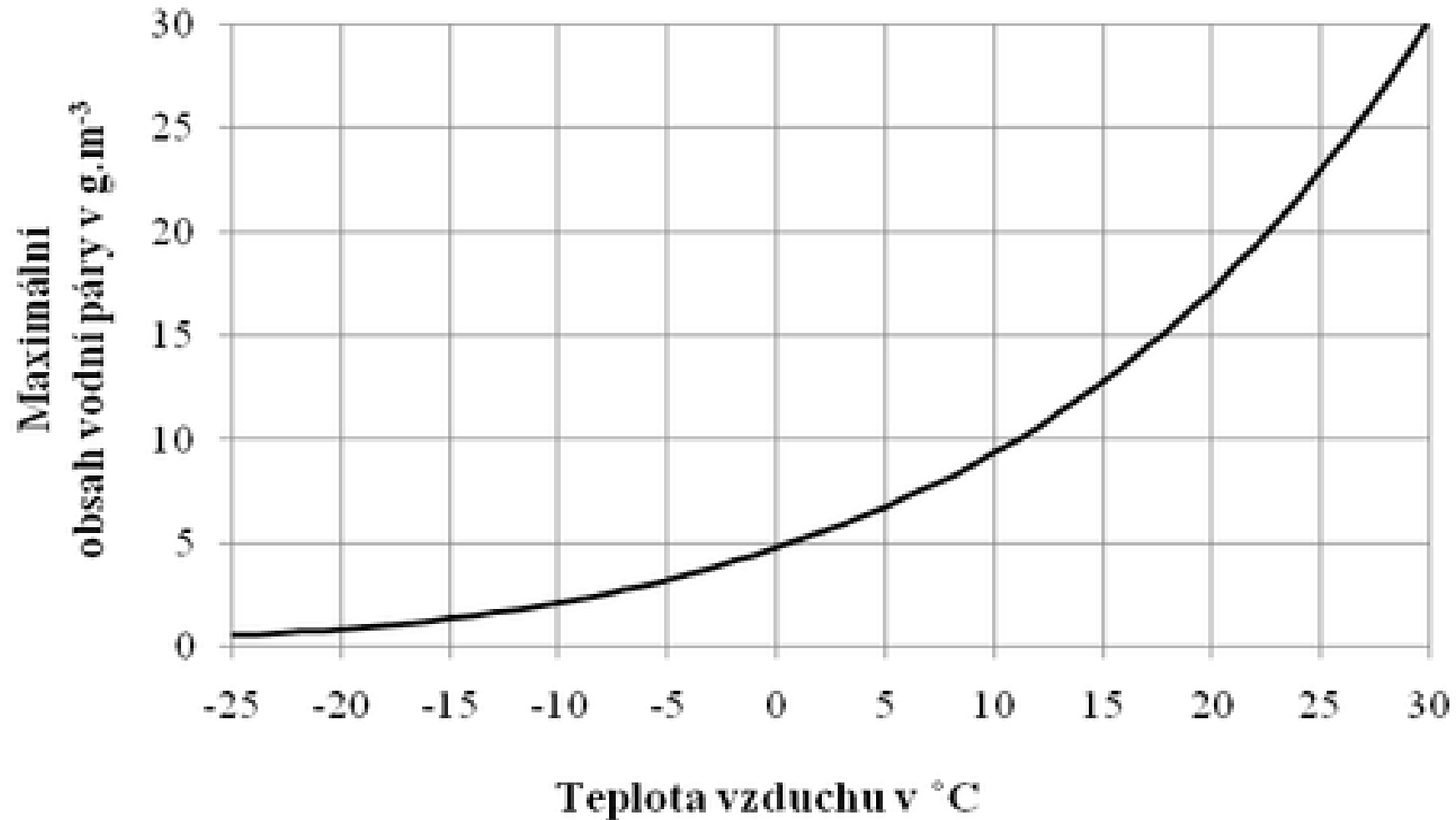

3. Velmi pomalý transport vlhkosti k povrchu značně prodlužuje dobu vysychání

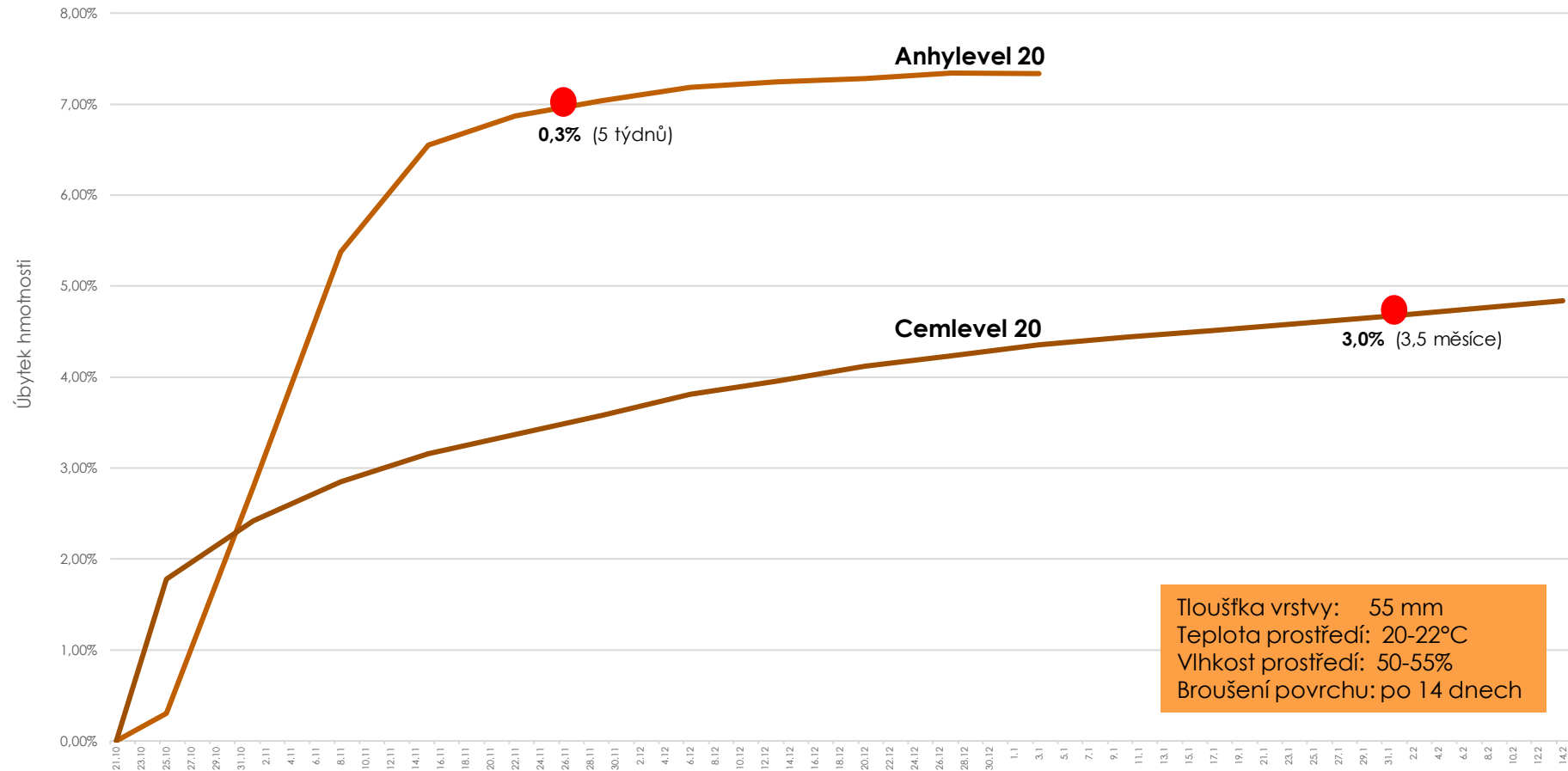

Rychlost vysychání

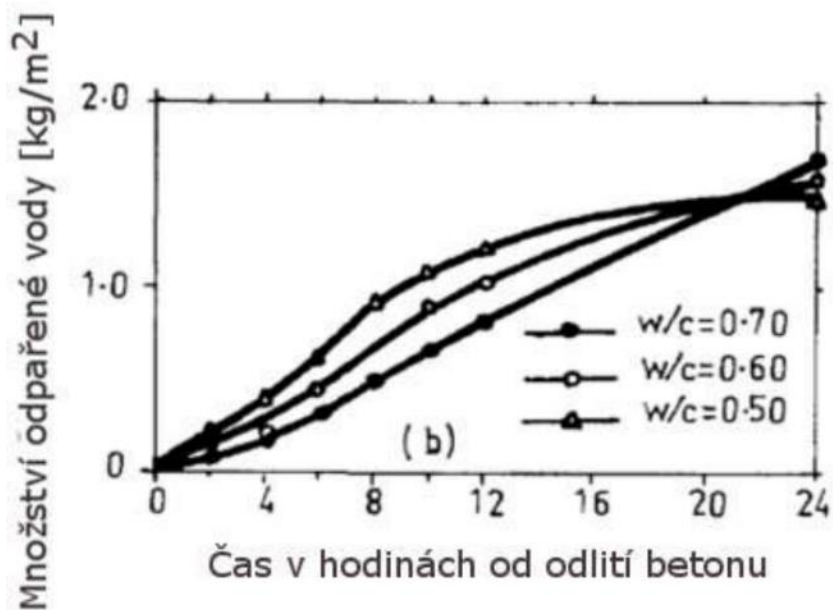
Princip vysychání – sycení vzduchu vodní párou

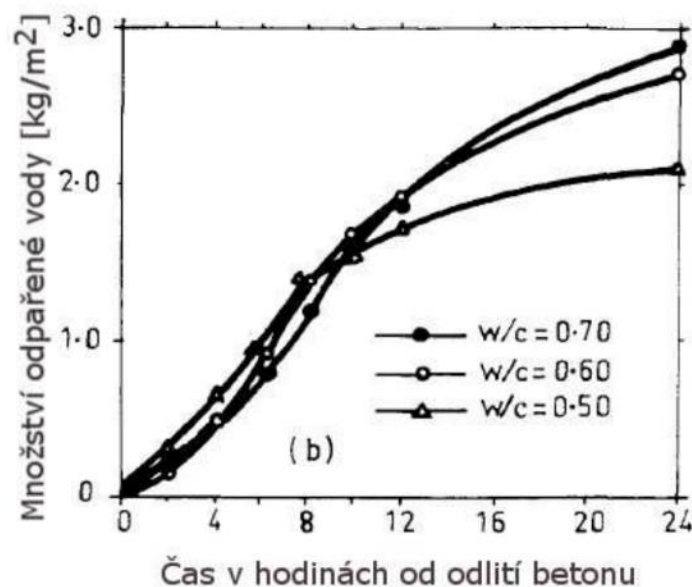
Vysychání anhydritového a cementového potěru

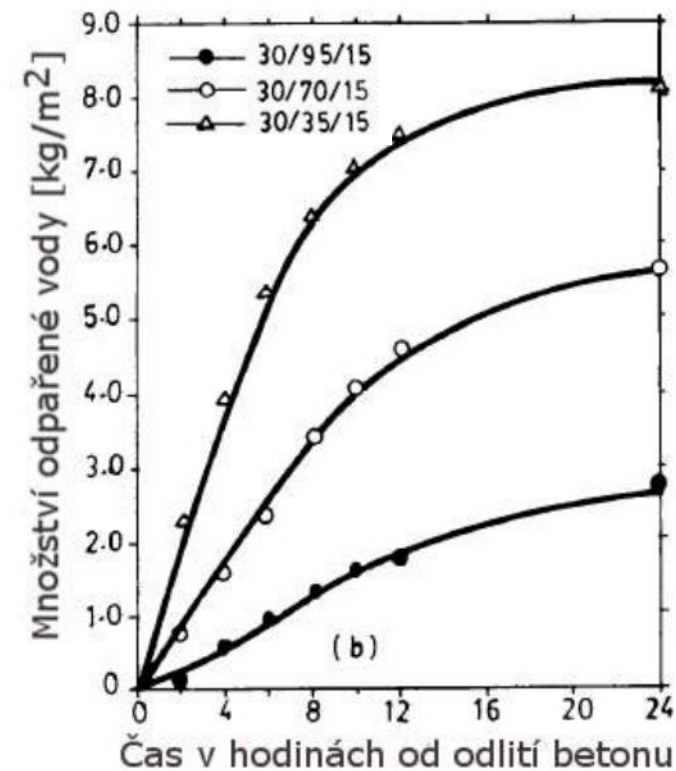
Vysychání – vliv klimatu

Teplota vzduchu: 30°C
 Relativní vlhkost: 95%
 Rychlost větru: 0 km/hod

Teplota vzduchu: 30°C
 Relativní vlhkost: 95%
 Rychlost větru: 15 km/hod

Teplota vzduchu: 30°C
 Relativní vlhkost: 95%, 70%, 35%
 Rychlost větru: 15 km/hod

Ochrana potěrů

1. curing

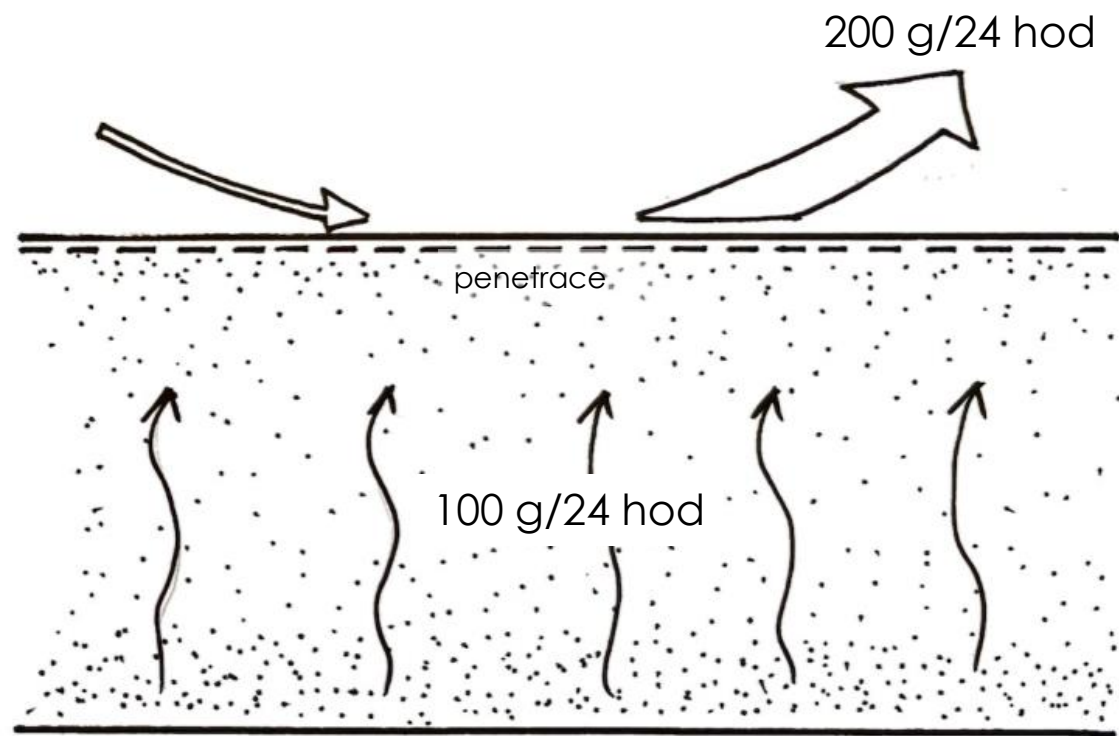
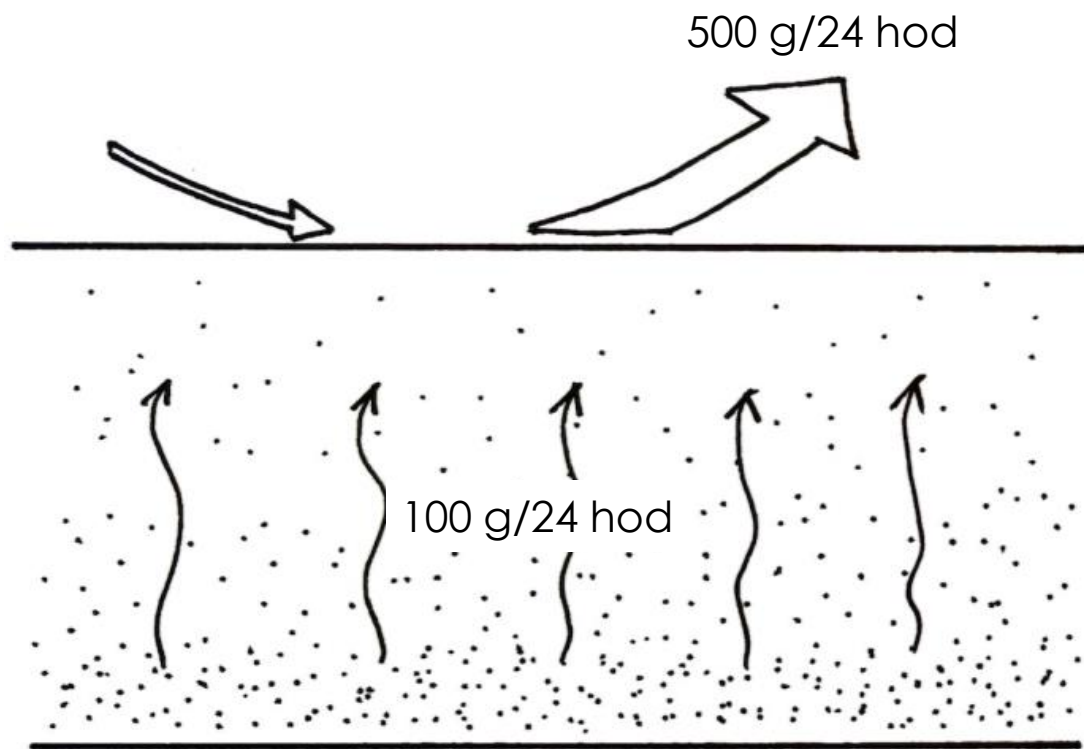
- A) curing
- B) redukce vysychání povrchu pro rovnoměrné rozložení vlhkosti

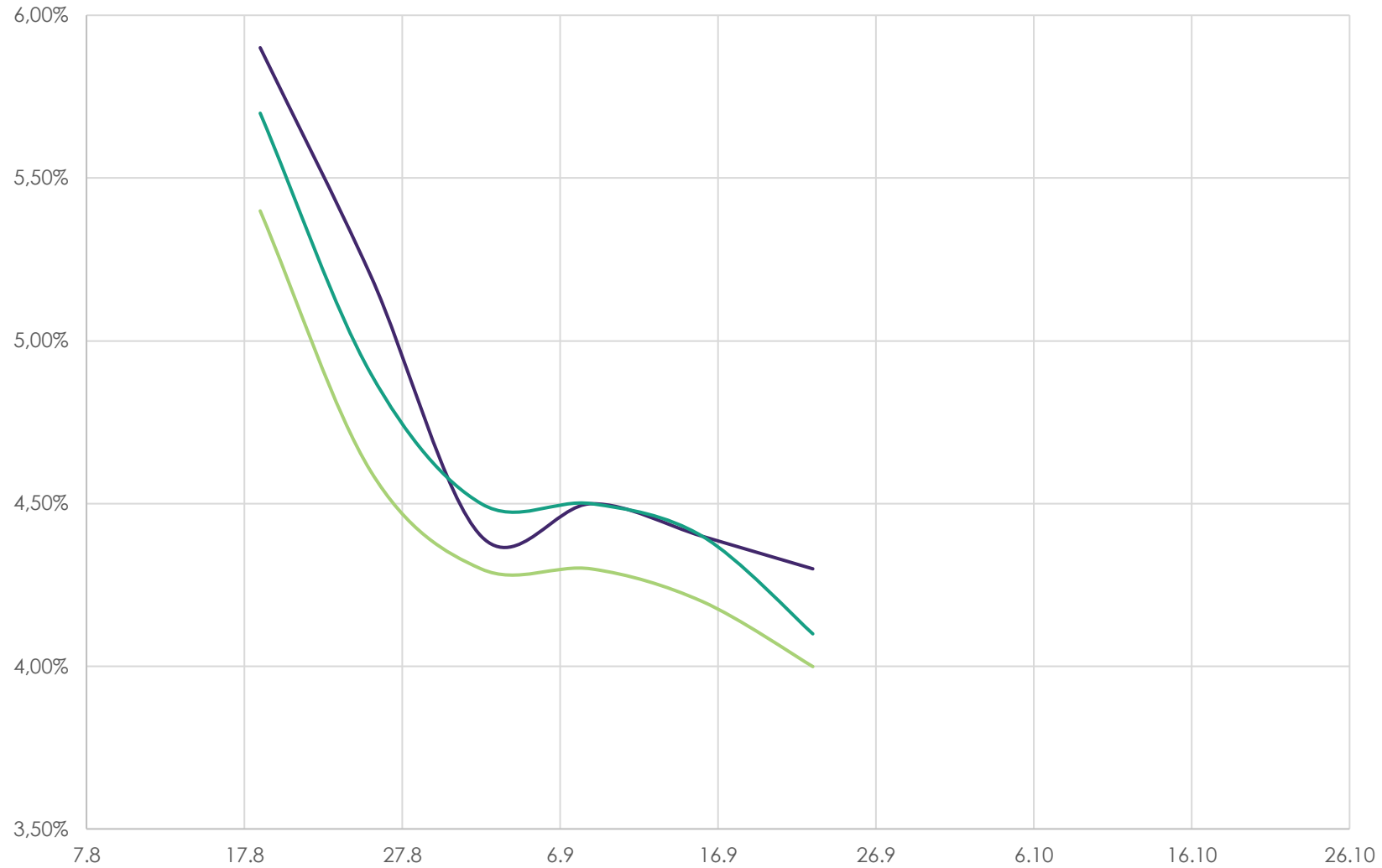
2. Zpomalení vysychání povrchu pomocí penetrace

Vysychání

Penetrace nezpomaluje vysychání – pomáhá rovnoměrnějšímu rozložení vlhkosti konstrukce

Cemlevel vysychání – vliv dávky parafínu

Cement:

po 21 dnech a max. 5% vlhkosti
(vždy doporučuji penetraci povrchu)

Anhydrit:

po 7 dnech bez omezení

Následek migrace vlhkosti z betonové stropní desky

Absence parozábrany

Vlhkost ŽB stropní desky pod podlahou (požadavek 3,5% zbytkové vlhkosti)

Vliv vlhkosti okolních konstrukcí na podlahu

Vlhkost okolních konstrukcí

Migrace vlhkosti ze sklepa do stěn a následně do podlahy

Chemická kompatibilita

Cement

- Omezená reakce s hlinitany
- V rámci stavebnictví kompatibilnější

Anhydrit

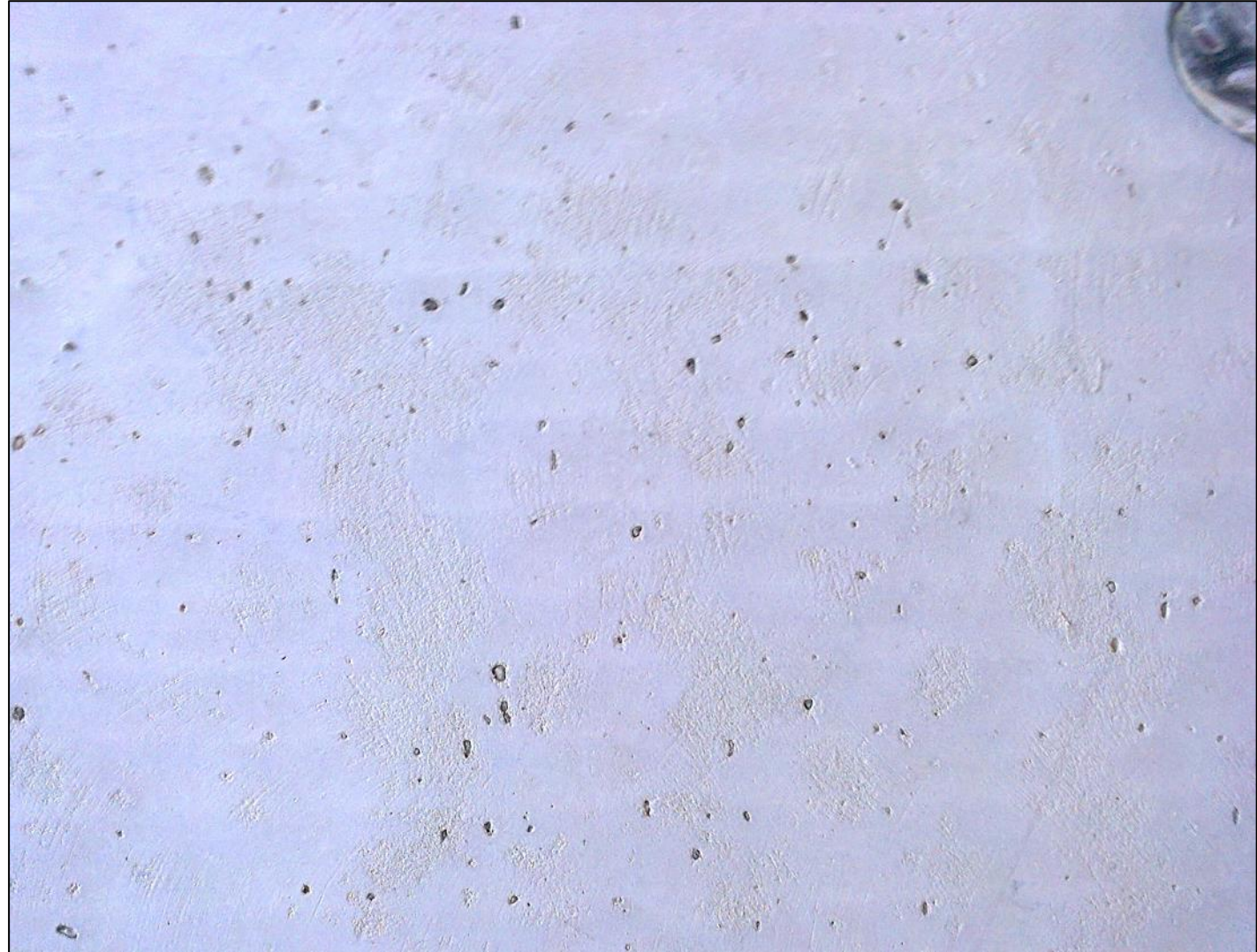
- Reakce s hlinitany – vznik ettringitu

Anhydrit x cement

Uvolnění plynu při reakci s hliníkovou fólií

Anhydrit vs cement

Cement

osmotické puchýře – cementové potěry s povlakem

Různá
koncentrace
solí

Polopropustná
membrána

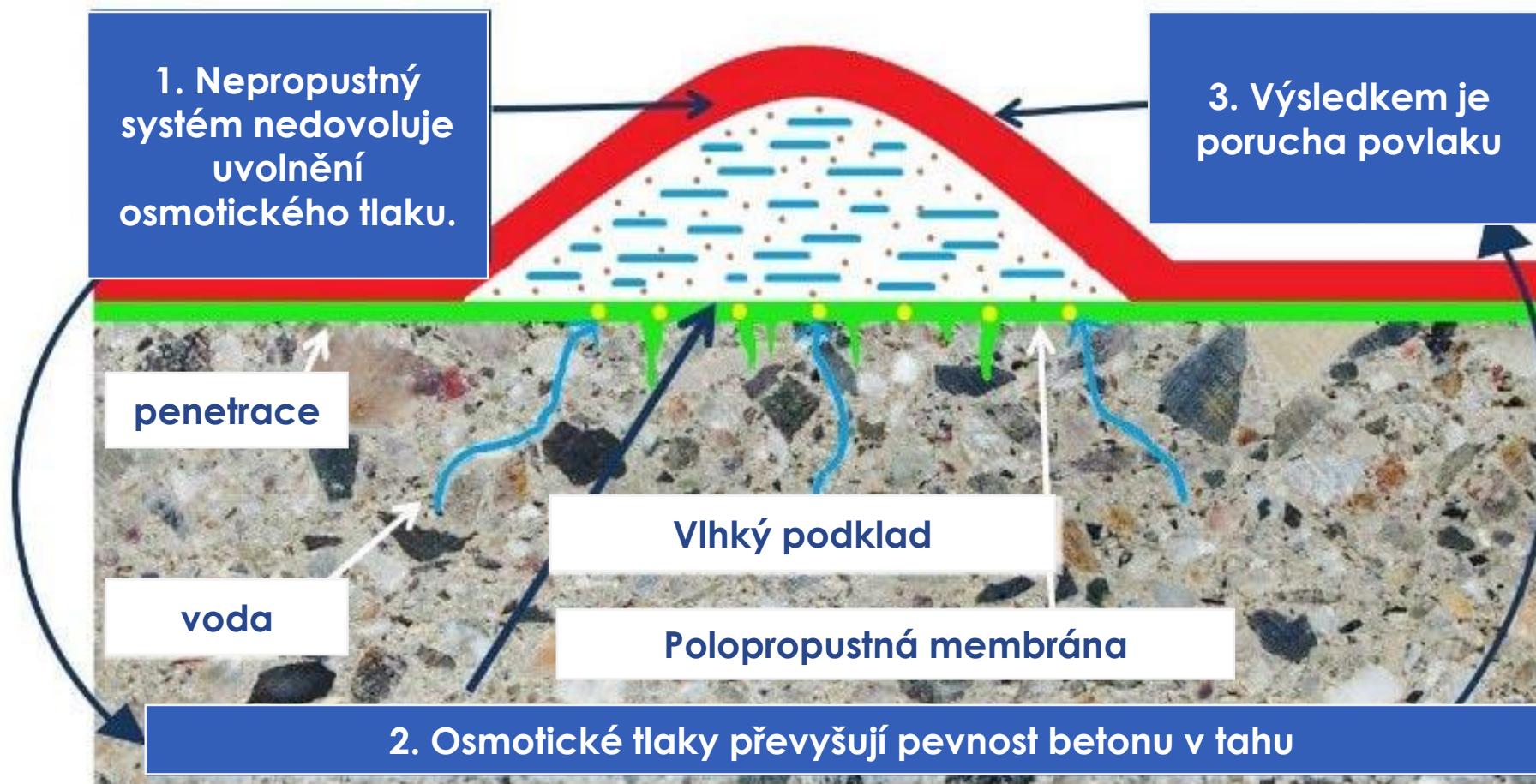
Nepropustná
povrchová
membrána

Anhydrit vs cement

Cement

osmotické puchýře – cementové potěry s povlakem

**Univerzální materiál neexistuje.
A není lepší nebo horší materiál.**

Odlišnost nám umožňuje lépe reagovat na požadavky.

A photograph of a modern office interior. In the foreground, a polished concrete floor reflects light. To the left, a glass partition separates a workspace with a desk, a black office chair, and a stack of cardboard boxes. To the right, a wooden desk and a black acoustic foam panel are visible. The lighting is bright, creating strong reflections on the floor.

Děkujeme za pozornost

Daniel Šmíd, CEMEX, tel.: 602 222 163, daniel.smid@cemex.com
Tomáš Brixí, soudní znalec, tel.: 731 547 749, tomas.bixi@icloud.com